

DZIENNIK URZĘDOWY MINISTERSTWA BUDOWNICTWA

WARSZAWA, 10 września 1950 Nr 11 Poz. 120 – 135

TREŚĆ:

120.

ZARZĄDZENIE MINISTRA BUDOWNICTWA

z dnia 31 lipca 1950 r.

o powołaniu instruktorów i organizowaniu na budowach pokazów zespołowych metod pracy.

(L.dz. D. IV-5/4481/50).

Wprowadzenie nowego Katalogu Norm i Cen Jednostkowych i upowszechnianie zespołowych metod pracy, wymaga, między innymi, przeszkolenia zatrudnionych bezpośrednio na budowach kadr w dziedzinie stosowania nowoczesnych metod pracy.

W związku z powyższym zarządzam:

§ 1. Centralne Zarzady wyznacza z pośród przodowników pracy, — posiadających doświadczenie w stosowaniu zespołowych metod pracy, odznaczających się znajomością rysunków technicznych, posiadających zmysł organizacyjny itp. walory kwalifikujące ich do awansu, — instruktorów szkolenia zespołowych metod pracy w budownictwie.

§ 2. Zadaniem instruktora zespołowych metod pracy jest:

a) inspekcjonowanie budów pod katem kontroli, czy zespołowe metody pracy są odpowiednio stosowane,

b) praktyczne zapoznanie załogi z zespołowymi metodami pracy przez bezpośredni udział w pracy zespołowej instruktora i udzielanie przez niego odpowiednich wyjaśnień i wskazówek,

c) służenie pomoca i radą kierownikom robót przy organizowaniu samej pracy na budowie t.j. przy rozstawianiu zespołów i doborze miejsc pracy dla zespołów,

d) pozostawanie na jednej budowie dopóty, dopóki cała załoga nie opanuje i zrozumie istoty pracy zespołowej-

(uwaga: należy przyjąć, że pobyt instruktora na jednej budowie potrwa około 2—5 dni, przy czym nie wyklucza się ponownych wizytacji tej samej budowy przez tego samego instruktora)

§ 3. Zasadniczo instruktor wypełnia swoje zadanie na terenie Zjednoczenia (Przedsiebiorstwa), w którym obecnie pracuje. W wypadku konieczności Centralny Zarząd może przenieść instruktora na teren działalności innego Zjednoczenia (Przedsiębiorstwa).

§ 4. Instruktaż powinien być przeprowadzony na budowach, na których istnieją braki w organizowaniu zespołowych metod pracy.

§ 5. Wyróżniających się instruktorów po zakończeniu przez nich pracy w terenie, należy odpowiednio przeszkolić i awansować na zastepców kierowników robót, względnie zasilić nimi kadry instruktorskie w Zakładach Szkolenia Zawodowego Ministerstwa Budownictwa.

§ 6. Dyrektorzy Techniczni Centralnych Zarządów, poprzez Dyrektorów Technicznych Zjednoczeń (Przedsiębiorstw) dopilnują zorganizowanie należytego przebiegu instruktażu w terenie, oraz sporządzą pisemną ocenę wyników pracy instruktorów pod koniec każdego miesiaca. Oceny te z wnioskami prześlą do Ministerstwa Budownictwa (Departament Techniczny).

Podsekretarz Stanu: **St. Pietrusiewicz**

121.

ZARZĄDZENIE MINISTRA BUDOWNICTWA

z dnia 25 sierpnia 1950 r.

w sprawie zmiany zarządzenia z dnia 24 listopada 1949 r. o powołaniu w Ministerstwie Budownictwa Komisji Wydawnictw i Bibliotek.

(L. dz. IJ/R6/2976/50.)

§ 1. W zarządzeniu Ministra Budownictwa z dnia 24 listopada 1949 r. o powołaniu w Ministerstwie Budownictwa Komisji Wydawnictw i Bibliotek (Dz. Urz. Min. Bud. Nr 18, poz. 151) wprowadza się zmiany następujące:

1) § 8 otrzymuje brzmienie: „Za udział w posiedzeniu lub w posiedzeniach Komisji odbytych poza godzinami służbowymi w ciągu doby przewodniczący, członkowie i sekretarz otrzymują wynagrodzenie w następującej wysokości:

a) przewodniczący Komisji zł. 1.500

b) członek lub sekretarz Komisji zł. 1 000

2) § 9 otrzymuje brzmienie: „Sprawy bieżące Komisji załatwia Prezydium w składzie przewodniczącego Komisji i jego zastepcy oraz czterech członków Komisji z udziałem sekretarza jako protokólanta".

§ 2. Zarządzenie niniejsze obowiązuje od dnia 25 sierpnia 1950 r.

w/z Kierownika Ministerstwa Budownictwa **J. Żakowski**

122.

ZARZĄDZENIE MINISTRA BUDOWNICTWA

z dnia 7 sierpnia 1950 r.

w sprawie ustalenia nośności gruntów przeznaczonych pod budowę.

(L. dz. D. IV/1/2890/50.)

§ 1. Do czasu wydania szczegółowej instrukcji, normującej sprawy badań i opisów gruntów dla celów budownictwa ogólnego, zarządzam stosowanie załączonych przy niniejszym „Wytycznych ustalenia nośności gruntów przeznaczonych pod budowę”.

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

za Kierownika Ministerstwa Budownictwa **St. Pietrusiewicz**

Załącznik do zarządzenia Ministra Budownictwa z dnia 7 sierpnia 1950 r. L. dz. D. IV/1/2890/1950 r.

Wytyczne ustalenia nośności gruntów dla celów budownictwa ogólnego.

I. Uwagi ogólne.

§ 1. Wytyczne niniejsze określają zasady oznaczania nośności gruntów dla celów budownictwa ogólnego.

§ 2. Opis gruntów dla celów budownictwa stanowi integralną część dokumentacji technicznej, której sporządzenie i zatwierdzanie normuje Instrukcja Nr 20 Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego, wprowadzona w życie zarządzeniem Przewodniczącego P.K.P.G. Nr 104 z dnia 3 maja 1950 r.

§ 3. Cechy, dopuszczalne obciążenia i sposoby badań gruntów budowlanych określa norma PN/B-184 „Klasyfikacja gruntów i ich bezpieczne obciążenie”.

II. Rodzaje badań.

§ 4. Ustalenie nośności gruntów może być oparte na istniejących danych o terenie budowy (opisach, wynikach badań, przeprowadzonych dla innych budowli, it.p.) lub też w drodze dokonania odpowiednich badań gruntów.

§ 5. W przypadku, gdy istniejące dane o terenie są wątpliwe lub niewystarczające dla określenia nośności gruntów, należy przeprowadzić jeden z trzech rodzajów badań gruntów, a mianowicie:

1. **pełne** — przez wykonanie wierceń i badań laboratoryjnych w pełnym zakresie;
2. **nie pełne** — przez wykonanie wierceń i uproszczonych badań laboratoryjnych (właściwości fizycznych);
3. **doraźne** — przez wykonanie płytkich wierceń lub dołów próbnych bez badań laboratoryjnych.

III. Zakres stosowania badań.

§ 6. Ze względów oszczędnościowych, jak również z uwagi na ograniczoną przelotność laboratoriów badawczych, badania laboratoryjne należy ograniczyć do przypadków, wymagających ich stosowanie (§ 7).

§ 7. Pełne badania gruntów należy przeprowadzać w zasadzie w następujących przypadkach:

1. przy budowie lub nadbudowie, o ile projektowane budowle będą cięższe o więcej niż 20% od sąsiadujących z nimi bezpośrednio istniejących budowli t.j. gdy średnie obciążenie na jednostkę powierzchni projektowanej budowli, po odjęciu ciężaru gruntów usuniętych z wykopów, będzie większe o więcej niż 20% od średniego obciążenia istniejących budowli;
2. bez względu na rodzaj i obciążenie projektowanej budowli, jeżeli budynki, znajdujące się w bezpośrednim sąsiedztwie projektowanej budowli, wykazują pęknięcia ścian lub inne objawy nierównomiernego osiadania;
3. jeżeli projektowany pod budowę teren znajduje się w zasięgu wpływów wyrobisk górniczych;
4. jeżeli konstrukcja projektowanej budowli jest bardziej wrażliwa na osiadanie niż sąsiadujące bezpośrednio z projektowaną budowlą budynki murowane (np. statycznie niewyznaczalne ramy żelbetowe);
5. jeżeli wykonane wiercenia w projektowanym pod budowę terenie oraz przy istniejących sąsiednich budynkach wykażą, że warunki gruntowodne terenu projektowanego pod budowę są gorsze (np. gdy występują grunty słabsze lub warstwa ich jest grubsza, gdy jest wyższy poziom wody gruntowej i t.p.);
6. jeżeli w myśl przepisów normy PN/B-184 niedopuszczalne jest posadowienie płaskie i należy stosować palowanie lub inne sposoby wzmocnienia gruntów oraz, gdy szerokość fundamentów przekracza 5 m.;
7. jeżeli projektowany pod budowę teren jest niezabudowany, a wyniki dokonanych wierceń nasuwają wątpliwości co do nośności gruntów;
8. jeżeli istnieją inne okoliczności uzasadniające celowość laboratoryjnego zbadania gruntów np. gdy zamierzone jest przeprowadzenie w przyszłości robót, które spowodują pogorszenie nośności gruntów np. przez zmianę poziomu wód gruntowych i t.p.

§ 8. Przy ustalaniu nośności gruntów dla obiektów do 3—4 kondygnacji o małym obciążeniu, o konstrukcji niewrażliwej na osiadanie i t.p. badania należy ograniczyć do badań doraźnych, a mianowicie:

1. w terenie niezabudowanym — do wierceń o głębokości 5,0 m. poniżej podstaw fundamentów i określenia dopuszczalnych obciążeń gruntów według normy PN/B-184 na podstawie opisów w dziennikach wierceń,
2. w terenie zabudowanym — do wykonania wierceń lub wykopania głębszych dołów próbnych pod budowle projektowaną i przy istniejących budynkach z równoczesną obserwacją poziomów wody gruntowej oraz zbadaniem sposobu fundowania istniejących budynków sąsiednich; dopuszczalne obciążenie przyjmuje się równe naciskom pod istniejącymi budowlami, o ile nie przekraczają wartości z normy PN/B-184.

§ 9. W przypadkach pośrednich pomiędzy określonymi w § 7 i 8, jak również w nieskomplikowanych pod względem konstrukcyjnym przypadkach, podanych w § 7, należy stosować badania niepełne (§ 5 pkt. 2).

IV. Opis gruntów i istniejących budowli.

§ 10. 1. W przypadku przeprowadzania pełnego badania opis gruntów powinien zawierać:

1. plan wykonanych otworów wiertniczych, ich sytuację z domiarami w stosunku do projektowanej budowli oraz w stosunku do innych budowli istniejących w pobliżu;
2. opis sąsiednich istniejących budowli: ilość kondygnacji nadziemnych, konstrukcję budowli, głębokość podziemia i fundamentów, rodzaj fundamentów i ich wymiary, naciski na grunt, stan budowli oraz rysunki uszkodzeń i przypuszczalny powód ich powstania;
3. przekroje geotechniczne, na których powinny być naniesione:
   a) rzędne terenu przy otworze;
   b) uwarstwienie gruntów: układ i głębokość warstw w stosunku do poziomu terenu, rodzaj, gruntu, domieszki, barwa, wilgotność i stan konsystencji (np. glina piaszczysta z kamykami, żółta, b. wilgotna, miękko plastyczna);
   c) poziomy wody gruntowej: zaskórnej i wgłębnej oraz poziom wody ustabilizowanej (po 24 godzinach) i jej składniki;
   d) głębokość pobrana próbek gruntów o nienaruszanej strukturze i wody.
4. do opisu powinny być dołączone dzienniki wierceń wg. załączonego wzoru, zawierające opisy wszystkich obserwacji badań, określonych w pkt. 3) lit. b) i c) i nadto należy podać czas przewiercania warstw, opór gruntu podczas wierceń, tworzenie się korka, głębokość na jakiej pobrano próbki, ciągłą obserwację zmian poziomu wody i t.p.;
5. Zestawienie wyników badań laboratoryjnych.

§ 11. Przy przeprowadzaniu badań nie pełnych lub doraźnych opis gruntów powinien zawierać dane, wyszczególnione w § 10 p. 1—4.

V. Instytucje uprawnione do przeprowadzenia badań.

§ 12. Uprawnionymi do przeprowadzania badań laboratoryjnych dla przypadków, podanych w § 7, są:

1. Instytut Techniki Budowlanej w Warszawie zasadniczo na całym terenie kraju z wyjątkiem województw, dla których przeprowadzają badania gruntów — Instytut Wodny Politechniki Gdańskiej i Akademii Górniczej w Krakowie.
2. Politechnika Gdańska — Instytut Wodny — zasadniczo na terenie województwa gdańskiego, bydgoskiego, koszalińskiego, olsztyńskiego i poznańskiego.
3. Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie Zakład Górnictwa II — zasadniczo na terenie województwa: krakowskiego, rzeszowskiego, kieleckiego i katowickiego.
4. Państwowy Instytut Geologiczny na całym terenie kraju — jeżeli chodzi o wstępne orzecznictwo w przed-

Przedsięb. Wiertnicze

Zleceniodawca ....

Miejsce wierceń ....

Opis terenu

Powierzchnia parceli—równa, nierówna
Największa różnica wysokości .... m
Kierunek nachylenia parceli—wschód, zachód, północ, południe *)

Otwór wiercono:
1. w terenie równym
2. na miejscowym pagórku wys. + ... m
3. w miejscowym dołku: głęb. — .... m
4. w wykopie: głęb. — .... m

Otwór Nr

Data rozpoczęcia ....
Data ukończenia ....
P. W. I ....
P. W. ustabilizow. ....

L. p. warstwy	Data i godzina rozpoczęcia wiercenia warstwy	Przelot warstwy od — do m	Głęb. pobrania próbek			Opis gruntów							Przebieg wiercenia					Obserwacje wody					Uwagi
						Rodzaj gruntu					Konsystencja												
			do skrzynek	do słoików	o nienarusz. strukturze	Główny	Wkładki lub warstwy (grubość w cm)	Domieszki	Barwa	Wilgotność	Ilość wałkowań	Stan	Średnica rur i głęb. zarur.	Głębokość otworu	Nacisk gruntu na rury	Średnica i rodzaj świdra	Opór gruntu podczas wierc.	Obecność wody na dnie otworu	Data i godzina pomiaru	Głębokość zwierciadła	Temperatura wody	Głębokość pobrania próbki	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24

*) niepotrzebne skreślić.

Wiercenie wykonał:

Sprawdził:

miocie warunków geologiczno-technicznych terenu projektowanego pod budowę osiedli, zakładów przemysłowych i t.p. wymagających większego obszaru.

§ 13. W przypadkach przeprowadzenia badań określonych w § 8 i 9 badania przeprowadzają, zgodnie ze wskazówkami Biur Projektów, przedsiębiorstwa wiertnicze oraz laboratoria badania gruntów przy szkołach technicznych bądź przedsiębiorstwach.

VI. Postępowanie.

§ 14. Zbadanie gruntów zarządza Inwestor za pośrednictwem właściwego Biura Projektów po ustaleniu lokalizacji projektowanej budowli.

§ 15. Biura Projektów w porozumieniu z przedsiębiorstwem wiertniczym wyznaczają rozstaw otworów, ich głębokość oraz głębokości pobierania próbek. W przypadkach konieczności badań gruntów dl abudowli, podanych w. § 7 Biura Projektów zasięgają opinii Instytutów o rozstawie otworów i warunkach wykonywania wierceń.

§ 16. Wiercenia winny być wykonane pod nadzorem technicznym inwestora przez osoby posiadające uprawnienia budowlane.

§ 17. Po wykonaniu wierceń Biura Projektów sprawdzają, czy zachodzi konieczność wykonania badań laboratoryjnych (zgodnie z § 7) i przesyłają całą dokumentację techniczną łącznie z materiałami oraz opisami wierceń do instytucji, wymienionych w § 12.

§ 18. Orzeczenia o wielkości dopuszczalnych nacisków na grunt wydają Biura projektów w porozumieniu:

1. z instytucjami, wymienionymi w § 12, o ile zachodziła konieczność wykonywania pełnych badań (§ 7),
2. z przedsiębiorstwem wiertniczym i nadzorem technicznym (§ 16), o ile budowle odpowiadały warunkom §§ 8 i 9 i
3. z odpowiednimi rzeczoznawcami, o ile warunki fundamentowania są skomplikowane.

§ 19. Przy ustalaniu terminów sporządzania dokumentacji technicznej oraz rozpoczęcia budowy należy uwzględnić czas niezbędny do przeprowadzenia badań gruntów, a w szczególności badań laboratoryjnych, które w zasadzie trwają około 2 miesięcy.

123.

ZARZĄDZENIE MINISTRA BUDOWNICTWA

z dnia 12 kwietnia 1950 r.

w sprawie zmiany kosztów ogólnych przy robotach budowlanych i instalacyjnych.

(L. dz. IV/2/2060/50)

§ 1. Na podstawie § 2 uchwały Prezydium Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 30 marca 1950 r. w sprawie zmiany kosztów ogólnych przy robotach budowlanych i instalacyjnych zarządzam stosowanie następujących stawek kosztów ogólnych przy sporządzaniu kosztorysów urzędowych na roboty budowlane i instalacyjne wykonywane w roku 1950.

L. p.	Grupa robót	Przy robotach wykonywanych przez przedsięb. budowlane		Przy robotach wykonywanych systemem gospodarczym	
		rob.	mat.	rob.	mat.
1	Roboty budowlane ogólne	78	21	65	13
2	Roboty budowlane, instalacyjne, mostowe i wodne	83	21	70	13
3	Roboty inżynieryjne, drogowe	78	21	65	13
4	Roboty inżynieryjno-morskie	96	24	82	16
5	Piece przemysłowe	104	29	98	20
6	Montaż elektro-energetyczny	96	24	82	16
7	Instalacje: przemysłowę, sprężone powietrze, wentylacja nawiewna, chłodnictwo, klimatyzacja, automatyzowane urządzenia do ulepszeń wody	93	22	79	14
8	Wiertnictwo	93	22	79	14

§ 2. Wysokość kosztów ogólnych dodawanych do kosztów materiałów i zespołów prefabrykowanych dostarczanych przez zleceniodawcę zostanie uregulowana oddzielnym zarządzeniem.

§ 3. Stawki kosztów ogólnych wymienione w § 1 należy dodawać — do kosztu robocizny obliczanej zgodnie z obowiązującymi przepisami — do kosztu materiałów loco budowa

Wymienione stawki kosztów ogólnych obejmują następujące składniki:

Przy sporządzaniu kosztorysu na roboty wykonane przez przedsiębiorstwo.

Rob.	Mat.
Świadczenia socjalne Świadczenia z tytułu Układu Zbiorowego Pracy w Budownictwie. Fundusz nagród i prac zleconych. Utrzymanie personelu techniczno-administracyjnego na budowie. Zużycie, remont i konserwacja narzędzi i drobnego sprzętu. Ubezpieczenie budowy, finansowanie i ryzyko.	Manco w zużyciu materiałów.
Zysk i ryzyko.	Zysk i ryzyko.
Opłaty na rzecz zjednoczeń branżowych i podatek obrotowy.	

Przy sporządzaniu kosztorysu na roboty wykonywane systemem gospodarczym.

Rob.	Mat.
Świadczenia socjalne. Świadczenia z tytułu Układu Zbiorowego pracy w Budownictwie. Fundusz nagród i prac zleconych. Utrzymanie personelu techn.-administracyjnego na budowie. Zużycie, remont i konserwacja narzędzi i drobnego sprzętu. Ubezpieczenie budowy, finansowanie	
Ryzyko.	Ryzyko.

Koszt pracy mechanicznego sprzętu budowlanego oraz koszta urządzenia placu budowy, jako niewchodzące w skład kosztów ogólnych winny być objęte szczegółowymi pozycjami kosztorysu.

§ 4. Stawki kosztów ogólnych objęte niniejszym zarządzeniem uwzględniają zmiany, jakie nastąpiły z dniem 1 stycznia 1950 r. na skutek:

1. obniżki stawek ubezpieczeniowych, skasowania opłat na rzecz Funduszu Społeczno Budowlanego, zmniejszenia rezerwy na zysk i ryzyko, zmniejszenia oprocentowania kredytów, skasowania opłat na rzecz Centralnych Zarządów, zmniejszenia wysokości stawki podatku obrotowego w przedsiębiorstwach państwowych;
2. wzrostu świadczeń na rzecz pracowników, zgodnie z Układem Zbiorowym Pracy w Budownictwie;
3. niepełnej proporcjonalności wzrostu kosztów ogólnych zależnych od kosztu materiału.

§ 5. Zarządzenie niniejsze obowiązuje od dnia 1 stycznia 1950 r. i jednocześnie w tym terminie traci moc obowiązującą zarządzenie Ministra Odbudowy z dnia 28 stycznia 1949 r. w sprawie stawek kosztów ogólnych przy robotach budowlanych i instalacyjnych (Dz. Urz. M. O. Nr 3 z 1949 r. poz. 10).

Kierownik Ministerstwa Budownictwa R. Piotrowski

124.

ZARZĄDZENIE MINISTRA BUDOWNICTWA

z dnia 7 sierpnia 1950 r.

w sprawie kosztów ogólnych.

L. dz. D. IV/2/6017/50

Zgodnie z § 2 zarządzenia z dnia 12 kwietnia 1950 r. w sprawie zmiany kosztów ogólnych przy robotach budowlanych i instalacyjnych L. dz. D. IV/2/2060/50 — zarządza się, co następuje:

§ 1. Przy kosztorysowaniu robót budowlanych i instalacyjnych wykonywanych przez przedsiębiorstwa siłami roboczymi zleceniodawcy dolicza się do kosztu robocizny obliczonej zgodnie z obowiązującymi przepisami) stawki kosztów ogólnych w wysokości 30%.

§ 2. Do kosztów przyjazdów i diet zwracanych pracownikom na podstawie postanowień układu zbiorowego pracy należy doliczać koszty ogólne w wysokości 17% od sumy rzeczywistych wydatków według listy płacy, po uprzednim stwierdzeniu przez Urząd Zatrudnienia, iż roboty nie mogły być wykonane siłami miejscowymi.

§ 3. Do kosztu pracy sprzętu mechanicznego, obliczonego według obowiązujących przepisów, stosuje się stawki kosztów ogólnych w następującej wysokości:
a) do kosztu obsługi w wysokości jak dla robocizny odpowiedniego działu robót np. dla robót budowlanych według § 1 pkt. 1 wymienionego na wstępie zarządzenia,
b) do kosztów materiałów pędnych jak dla materiałów,
c) do kosztu amortyzacji i remontów jak w pkt. b.

§ 4. Materiały do robót wykonywanych przez przedsiębiorstwa dostarczane są przez te przedsiębiorstwa zgodnie z instrukcją P.K.P.G Nr 8 w sprawie planowania zaopatrzenia inwestycji na rok 1950.

W wyjątkowych przypadkach, gdy materiały dostarcza zamawiający do robót wykonywanych przez przedsiębiorstwa budowlane lub montażowe, do kosztorysu nie należy wprowadzać wartości materiałów dostarczanych przez zamawiającego, lecz tylko koszty ogólne do wartości tych materiałów w następującej wysokości:
— roboty budowlane ogólne 8%
— roboty budowlane instalacyjne 8%

Jeżeli przedsiębiorstwo organizuje przewóz materiałów na budowę, to koszt przewozu należy wprowadzić do kosztorysu z dodaniem pełnych stawek kosztów ogólnych.

§ 5. W przypadku wykonywania robót budowlanych ogólnych i instalacyjnych z materiałów, na które składają się gotowe zespoły lub całe elementy konstrukcyjne, stosuje się do materiałów stawki kosztów ogólnych:
— przy robotach wykonywanych przez przedsiębiorstwo z materiałów przez niego dostarczonych — w wysokości 16%,
— przy robotach wykonywanych przez przedsiębiorstwo z materiałów dostarczonych przez zleceniodawcę w wysokości 3%.

Przez termin „gotowe zespoły lub całe elementy konstrukcyjne" należy rozumieć:
a) kompletne otwory stolarskie dopasowane i okute,
b) gotowe zespoły konstrukcyjne, stalowe i żelbetowe przygotowane w wytwórniach, stosowane masowo, a w tym: dźwigary, słupy, dachy, stropy montowane na sucho i t.p.; nie należy tu zaliczać materiałów prefabrykowanych takich jak bloki lub pustaki ścienne i stropowe i t.p.
c) gotowe urządzenia lub maszyny pralnicze, wirówki, specjalne kotły centralnego ogrzewania np. produkcji zagranicznej.

Stawki kosztów ogólnych dla urządzeń wymienionych w pkt. c) dostarczonych przez zleceniodawcę przysługują przedsiębiorstwu, które montuje, sprawdza i uruchamia to urządzenie; nie przysługują natomiast przedsiębiorstwom które wykonują tylko fundament, lub tylko przyłączają do instalacji elektrycznej, wodociągowej lub parowej.

§ 6. Do kosztów przewozów należy stosować stawki kosztów ogólnych w takiej wysokości jak do materiałów.

§ 7. W przypadku wykonywania innych robót, nie wchodzących w skład budownictwa ogólnego, niewymienionych wyżej, należy stosować stawki kosztów ogólnych, obowiązujące dla odpowiedniej grupy robót według zarządzeń władz rzeczowo właściwych.

§ 8. Zarządzenie niniejsze obowiązuje od dnia 1-go stycznia 1950 r. z tym jednak, że rozliczenia dokonane przed 1 sierpnia 1950 r. zachowują swą ważność.

Kierownik Ministerstwa Budownictwa R. Piotrowski

125.

ZARZĄDZENIE MINISTRA BUDOWNICTWA
z dnia 31 lipca 1950 r.

w sprawie stosowania kruszywa do robót betonowych i żelbetowych.

L. dz. D. IV/1/4197/50

1. W związku z przepisem § 8 Zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 6 kwietnia 1950 r. w sprawie gospodarki żwirem (Biuletyn P.K.P.G. Nr 6 poz. 91) polecam przy wykonywaniu robót betonowych i żelbetowych ścisłe przestrzeganie zasad użycia kruszywa, określonych w załączonych „Wytycznych stosowania kruszywa do robót betonowych i żelbetowych" i stanowiących załącznik do niniejszego zarządzenia.

2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 1950 r.

za Kierownika Ministerstwa Budownictwa St. Pietrusiewicz

Załącznik do zarządzenia Ministra Budownictwa z dn. 31 lipca 1950 r. L. dz. IV-1/4197/50.

Wytyczne stosowania kruszywa do robót betonowych i żelbetowych.

I. Uwagi ogólne.

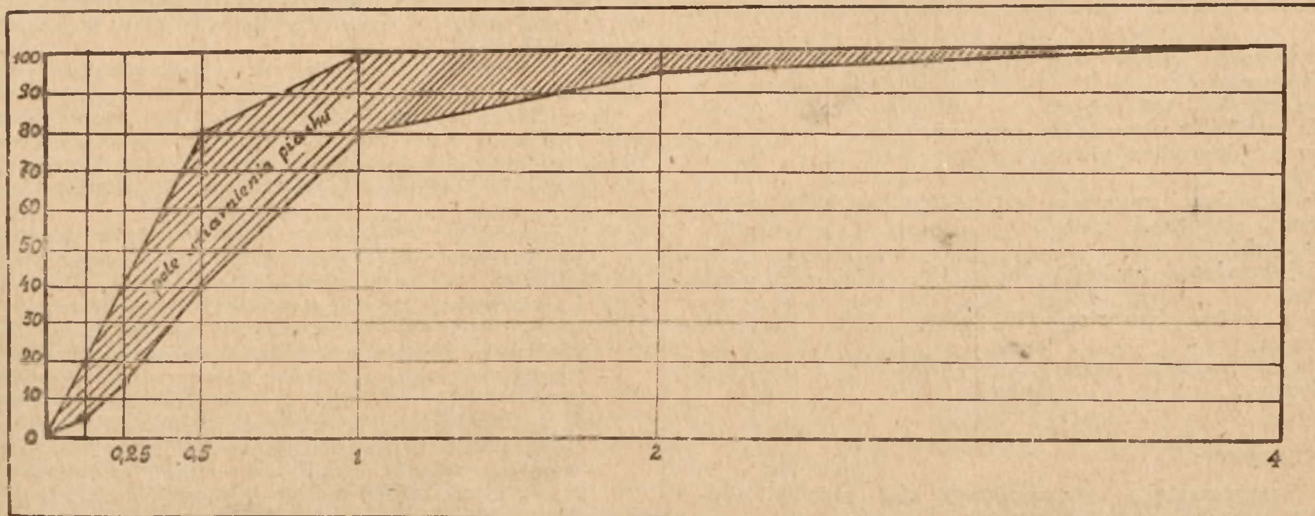
1. Wytyczne niniejsze zmierzają do ustalenia racjonalnego i właściwego użycia kruszywa przy wykonywaniu robót budowlanych uwzględniając z jednej strony konieczność oszczędności użycia wysokowartościowych gatunków kruszywa — z drugiej zaś — stosowanie odpowiednich składników betonu, zapewniających wymagane właściwości tego tworzywa.

II. Rodzaje kruszywa.

2. Do wytwarzania betonów używa się piasków, żwirów, pospołek i kruszywa łamanego, określonych w normach PN/B-352. „Kruszywo. Nomenklatura i wymiary" oraz PN/B-363 „Kruszywo naturalne do robót drogowych, betonowych i żelbetowych. Warunki techniczne odbioru".

Piasek używany do robót betonowych, może być pochodzenia rzecznego, albo polodowcowego (kopalnianego).

Zanieczyszczenia nieorganiczne oraz organiczne winny odpowiadać warunkom PN/B-363. Należy dążyć aby uziarnienie piasku znajdowało się w granicach podanych na rysunku.

Drobniejsze piaski wymagają nadmiernej ilości cementu dla uzyskania potrzebnej wytrzymałości betonu, natomiast grubsze — dają masę betonową źle urabialną i porowatą.

3. W zależności od rodzaju i jakości wykonywanej konstrukcji betonowej i żelbetowej określa się wymaganą wytrzymałość betonu po 28 dniach twardnienia, która waha się według normy PN/B-199 „Konstrukcje żelbetowe. Obliczenia statyczne i projektowania" — od 600 kg./cm² do 50 kg./cm². Ze względu na dużą rozpiętość wytrzymałości betonu ustala się podział kruszywa na klasy w zależności od przydatności jego do wymaganych marek betonu.

Przez liczbę, oznaczającą klasę, rozumie się najwyższą projektowaną wytrzymałość betonu po 28 dniach, możliwą do osiągnięcia przy zużyciu danego kruszywa, oraz ekonomicznej ilości cementu: np. do betonu o przewidzianej wytrzymałości R 28 — 220 kg/cm² należy używać kruszywo klasy „250".

Klasy pospółek oznaczają liczby „110", „170", „250", i „300".

Klasy żwirów oznaczają liczby: „170", „250", „300", „400" i ponad „400".

4. Badania zawartości ziarn iglastych i słabych.

a) Ziarna iglaste.

Z próbki żwiru o ciężarze 3 kg. uprzednio wymytego i wysuszonego przy temperaturze nie wyższej niż 110°, aż do uzyskania stałego ciężaru wybiera się wszystkie ziarna igłowate, za które uważa się ziarno o osi wydłużonej większej niż 3-krotna wielkość drugiego największego wymiaru.

Zważywszy wybrane ziarna, określa się ich ilość pracentowo w stosunku do ciężaru pobranej próbki żwiru.

b) Ziarna słabe.

Ilość ziaren słabych i zwietrzałych należy określać wg. następującej metody:

Z próbki pobiera się 3 kg. żwiru i odsiewa się na sicie 4 mm. Pozostałość dzieli się na frakcje: 4—20, 20 —40, 40 — 80.

Wszystkie ziarna frakcji 4 — 20 zważone poddaje się kolejno naciskowi 15 kg. Ziarna, które nie wytrzymały nacisku — odrzuca się, a ziarna, które wytrzymały nacisk — odkłada się, a po kolejnym zbadaniu — razem waży się.

Podobnie należy postąpić z ziarnami frakcji 20 — 40, poddając je naciskowi 24 kg. oraz ziarna frakcji 40 — 80, poddając je naciskowi 35 kg. Po skończonej próbie oblicza się ilość ziarn słabych w % — ciężaru.

Nacisku dokonywa się w prasie bądź przy pomocy dźwigni nierównoramiennej między dwiema płytkami stalowymi o grubości nie mniejszej niż 5 mm. Ziarna zniszczone przy badaniu uważa się za ziarna skał słabych.

5. a) Żwir. Charakterystyka poszczególnych klas żwiru jest zestawiona w poniższej tablicy.

Tablica klas żwiru.

L. p.	Dopuszczalna ilość / Klasa żwiru	„170"	„250"	„300"	„400"	ponad „400"
1	Zawartość pyłów do 0,05 mm. wg. PN/B — 196 — § 13	3%	3%	2%	1,5%	1%
2	Maksymalna zawartość ziarn iglastych i płaskich	40%	30%	15%	10%	5%
3	Maksymalną zawartość ziarn słabych i zwietrzałych	10%	10%	5%	3%	2%
4	Maksymalna nasiąkliwość	4%	4%	2%	1%	1%
5	Maksymalna zawartość piasku	10%	10%	5%	5%	5%
6	Zanieczyszczenia organiczne	na granicy	ślady	brak	brak	brak

b) **Pospółka:**

Charakterystyka poszczególnych klas pospółki jest zestawiona w poniższej tablicy:

Tablica klas pospółki.

L. p.	Dopuszczalna ilość / Klasa pospółki.	„110"	„170"	„250"	„300"
1	Zawartość pyłów do 0,05 mm. wg. PN/B — 196 §13.	3%	3%	3%	2%
2	Maksymalna zawartość ziarn iglastych i płaskich	40%	40%	30%	15%
3	Maksymalna zawartość ziarn słabych i zwietrzałych	15%	10%	10%	5%
4	Maksymalna nasiąkliwość	4%	4%	4%	2%
5	Maksymalna zawartość piasku	45%	40%	35%	35%
6	Zanieczyszczenia organiczne	na gra-	nicy	ślady	brak

Uwaga: Kruszywo tłuczone należy klasyfikować wg. tych samych danych.

III. Zastosowanie kruszywa.

Użycie żwirów wyższego gatunku, począwszy od klasy „300" (przede wszystkim żwirów rzecznych płukanych, sortowanych) winno być każdorazowo uzasadnione żądaną wytrzymałością betonu wykonywanej konstrukcji.

Do robót betonowych o marce betonu „300" i poniżej można stosować pospółki naturalne; przy marce „170" i poniżej ewentualne kruszywa zastępcze, jak np. kwaśny żużel wielkopiecowy o strukturze zwartej; przy marce „110" i poniżej winny znaleźć zastosowanie słabsze kruszywa zastępcze np. gruz ceglany i żużel kotłowy, odpowiednio dobrane.

IV. Uwagi końcowe.

1. Do każdej dostawy klasyfikowanego kruszywa powinien być dołączony dokument (metryka) zawierający następujące dane:
   a) rodzaj i klasa kruszywa z wynikami badań,
   b) miejsce pobrania,
   c) objętość lub ciężar dostawy z ewent. podaniem NN wagonów, frachtów i t.p.
2. Kruszywa należy przechowywać w warunkach chroniących je od zaśmiecenia i zanieczyszczenia.

126

OKÓLNIK Nr 40

z dnia 10 sierpnia 1950 r.

w sprawie obsady Wydziałów Budownictwa w Prezydiach Powiatowych Rad Narodowych.

(L. dz. D-I/R5/1929/50)

Właściwa praca organów planowania zabudowy ma podstawowe znaczenie dla terminowej i należytej realizacji planów inwestycyjnych, urbanizacji osiedli oraz akcji uspółdzielniania wsi .

Planowanie zabudowy i lokalizacja szczegółowa jest dalszym koniecznym rozwinięciem planowania gospodarczego.

Złe rozmieszczenia inwestycji trwale utrudnia eksploatacje i pomniejsza korzyści z tych inwestycji (np. niewłaściwe umiejscowienie zakładu pracy w terenie powoduje utrudnienie w jego pracy i z reguły wywołuje potrzebę dodatkowych inwestycji).

Z tych względów szczególną wagę ma właściwa obsada Wydziałów Budownictwa na szczeblu powiatowym.

Wobec braku w terenie dostatecznej ilości kadr pracowników fachowych i z uwagi na dotychczasową niedostateczną prace w tym zakresie organów terenowych, wskazane jest kierowanie się poniższymi zasadami przy obsadzaniu powiatowych organów resortu budownictwa.

1. Kierownikami Wydziałów Budownictwa w prezydiach powiatowych rad narodowych, należy mianować tych spośród przejętych pracowników służby budowlanej i geodezyjnej byłych starostw i wydziałów powiatowych, którzy z kwalifikacjami kierowniczymi łączą znajomość fachową z zakresu planowania zabudowy.
2. Przede wszystkim mianować należy w miarę możności tych z pośród przejętych pracowników, którzy posiadają ukończone studia techniczne stopnia akademickiego.
3. O ile wśród przejętych pracowników nie ma takich, którzyby posiadali kwalifikacje wymienione w punkcie 1 i 2, kierownikami należy mianować mierniczych powiatowych.

4. W miastach stanowiących powiaty obsadę stanowisk kierowniczych wydziałów należy powierzać w pierwszym rzędzie osobom z pośród przejętych lub nowoangażowanych o kwalifikacjach inżynierów architektów.

Kierownik Ministerstwa Budownictwa R. **Piotrowski**

127

OKÓLNIK Nr 41

z dnia 12 sierpnia 1950 r.

w sprawie ustalenia wysokości zaległych należności za roboty wykonane w latach 1946 — 1949 r.

(L. dz. D.VII/2/5871/50)

Stosownie do okólnika Min. Budownictwa Nr 39 z dn. 29. XII.49 r. L. dz. D.VII/2/9000/49 wraz z późniejszymi zarządzeniami — Centralne Zarządy Przedsiębiorstw Wykonawczych podały wysokość należności za roboty fizycznie wykonane po dzień 31.XII.49 r.

Stan tych należności ulegał zmianie w zależności od stanu rozliczeń P.I.1949 r.

Obecnie z uwagi na ustalenie na 31 lipca 1950 r. ostatecznego terminu rozliczeń z P.I.-49 i przeprowadzenia przez Bank Inwestycyjny przeksięgowań odnośnych limitów, zachodzi konieczność ostatecznego ustalenia stanu zaległych należności.

W związku z tym należy sporządzić odnośne wykazy według poprzednio ustalonego przez Centralne Zarządy wzoru (do wspomianego okólnika Nr 39) z podziałem na poszczególne lata i rodzaje należności, za roboty wykonane po dzień 31.XII.49, w/g stanu rozliczeń na dzień 31.VII.50 r.

Ogólną sumę należności należy rozbić w/g P.I.-49, a to celem ustalenia pretensji do poszczególnych resortów. Należność od zleceniodawcy obecnie nieistniejącego należy wykazać wobec inwestora, który przejął odnośną inwestycję, względnie należy wykazać w oddzielnej rubryce.

Kwalifikowanie zaległych należności na ich poszczególne rodzaje należy przeprowadzać analogicznie z tym, jak to podane zostało do Banku Inwestycyjnego.

Termin nadesłania omawianego sprawozdania ustala się na dzień 10 września b.r.

Podsekretarz Stanu St. **Pietrusiewicz**

128

OKÓLNIK Nr 42

z dnia 16 sierpnia 1950 r.

o stanowiskach kierowniczych w wydziale budownictwa Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej.

(Nr VIII-111/7/5)

Zakres działania Ministerstwa Budownictwa obejmuje trzy odrębne służby techniczne: planowania zabudowy, budownictwa i miernictwa.

Te trzy różne służby wymagają odmiennych studiów technicznych oraz wzorują się na odrębnych przepisach prawnych.

Praca w wymienionych służbach wymaga od pracowników, a zwłaszcza od kierowników zasadniczo różnych kwalifikacji.

Wydziały budownictwa w prezydiach wojewódzkich rad narodowych dzielą się na 9 oddziałów (instrukcja Nr 8), z których: — oddziały 1, 2 i 3 obejmują służbę planowania zabudowy, oddziały 4 i 5 — służbę budownictwa (nadzór budowlany), oddziały zaś 6, 7 i 8 — służbą mierniczą. Oddział 9 ma charakter usługowy dla całego wydziału.

Koordynacja pracy oddziałów w poszczególnych trzch służbach technicznych wymaga osobno dla każdej służby zwierzchnika technicznego o odrębnych kwalifikacjach fachowych.

Sprawna praca wydziału budownictwa wymaga obsady stanowiska kierownika tego wydziału przez pracownika, któryby z kwalifikacjami kierowniczymi łączyłby znajomość fachową jednej ze wspomnianych służb technicznych, a przede wszystkim w miarę możności planowania zabudowy, jako mającego podstawowe znaczenie dla pozostałej działalności wydziału.

Do obowiązków kierownika wydziału budownictwa — niezależnie od ogólnego kierownictwa — powinna należeć koordynacja pracy w zakresie służby, odpowiadającej jego kwalifikacjom technicznym.

Natomiast koordynacja pracy oddziałów dwóch pozostałych służb wymaga mianowania dwóch zastępców kierownika wydziału o odrębnych kwalifikacjach fachowych, odpowiadających powierzonym im zadaniom, którzyby równocześnie pełnili obowiązki kierowników jednego z oddziałów danej służby.

Ustalenie stanowisk zastępców kierownika wydziału budownictwa powinno być dokonane na podstawie § 6 instrukcji Nr 10.

Uzasadnione jest przyznanie pracownikom na stanowiskach zastępców kierownika wydziału wyższych grup uposażenia i dodatków w granicach, przewidzianych instrukcją Nr 10.

Kierownik Ministerstwa Budownictwa R. **Piotrowski**

129

OKÓLNIK Nr 43

z dnia 26 sierpnia 1950 r.

w sprawie zastępstwa przez Prokuratorię Generalną R.P.. przedsiębiorstw podległych Ministrowi Budownictwa.

(L. dz. GM/2/6154/50)

Doszło do wiadomości Ministerstwa Budownictwa, iż niektóre z przedsiębiorstw podległych Ministrowi Budownictwa prowadzą sprawy sądowe za pośrednictwem stałych radców prawnych, bądź też adwokatów niezatrudnionych w przedsiębiorstwie.

W związku z powyższym zwraca się uwagę, iż Minister Budownictwa zarządzeniem z dnia 25.V.1950 r., wydanym w porozumieniu z Ministrem Finansów (Mon. Pol. Nr A-64, poz. 756) poruczył Prokuratorii Generalnej R.P. zastępstwo sądowe w odniesieniu do wszystkich spraw przedsiębiorstw państwowych, podległych Ministrowi Budownictwa.

Zastępstwem tym objęte zostały wszystkie sprawy w Sądach, a więc zarówne będące w toku przed wydaniem powyższego zarządzenia, jak i wniesione do Sądów po wydaniu zarządzenia.

Ministerstwo Budownictwa poleca ścisłe przestrzeganie podanych wyżej zasad.

p.o. Dyrektor Gabinetu **Stefan Mizera**

130

PISMO OKÓLNE

z dnia 20 sierpnia 1950 r.

w sprawie tymczasowego podziału funkcji w wydziałach budownictwa prezydiów rad narodowych.

(L. dz. D.VIII-111/7/4)

Do czasu wydania zatwierdzonej przez Prezesa Rady Ministrów na podstawie § 11 uchwały Rady Min. z dnia 10 czerwca 1950 roku (Instrukcja Nr 8 — Monitor Polski Nr A-70, poz. 814) Instrukcji Ministra Budownictwa w sprawie tymczasowego podziału funkcji w wydziałach budownictwa prezydiów rad narodowych, Ministerstwo Budownictwa przesyła w załączeniu „Tymczasowe wytyczne w sprawie organizacji i zakresu działania wydziałów budownictwa w prezydiach rad narodowych"' jako materiał orientacyjny przy ustawianiu terenowych organów resortu Budownictwa.

Jednocześnie Ministerstwo Budownictwa podaje do wiadomości, że uchwałą Prezydium Rządu z dnia 29 lipca 1950 roku zmienione zostało brzmienie § 2 ust. 1 Instrukcji Nr 3 z dnia 17 kwietnia 1950 r. w sprawie tworzenia wydziałów i referatów prezydiów rad narodowych (Monitor Polski Nr A-57, poz. 655) przez powołanie w prezydiach powiatowych rad narodowych Wydziału 8 Budownictwa zamiast referatu 5 budownictwa.

Ministerstwo zwraca uwagę, aby na szczeblu Wojewódzkim obrada personalna referatów w Oddziałach nie została dokonana zbyt szablonowo. Jedna dobra siła referendarska może prowadzić dwa lub nawet więcej referatów w zależności od stopnia nasilenia pracy.

Wytyczne odnośnie rozdziału etatów w wydziałach budownictwa prezydiów powiatowych rad narodowych zawarte są w Tymczasowej Instrukcji Ministra Budownictwa w sprawie właściwości prezydiów powiatowych rad narodowych w zakresie spraw budowlanych i planowania przestrzennego Nr D.VIII-111/7/3.

Dyrektor Departamentu K. **Gonet**

TYMCZASOWE WYTYCZNE

w sprawie organizacji i zakresu działania wydziałów budownictwa w prezydiach rad narodowych.

A. W prezydiach wojewódzkich i miejskich (miast liczących ponad 100.000 mieszkańców) rad narodowych.

I. Podział Organizacyjny.

§ 1. Wydział Budownictwa (znak Bud.) dzieli się na Oddziały i referaty jak niżej:

1) Oddział 1 Planowania Zabudowy Osiedli Miejskich (znak Bud.-1)
 a) Referat Planowania Zabudowy (znak Bud. 1/a)
 b) Referat Lokalizacji Szczegółowej (znak Bud. 1/b)
2) Oddział 2 Planowania Zabudowy Osiedli Wiejskich (znak Bud.-3/a)
 a) Referat Planowania Zabudowy (znak Bud. 2/a)
 b) Referat Lokalizacji Szczegółowej (znak Bud. 2/b)
3) Oddział 3 Orzecznictwa i Realizacji Planów Zabudowy (znak Bud.-3)
 a) Referat Uprawomocnień Planów i Orzecznictwa (znak Bud.-3a)
 b) Referat Realizacji Planów Zabudowy (znak Bud. 3/b)
 c) Referat Programowania prac i sprawozdawczości (znak Bud. 3/c)
4) Oddział 4 Architektoniczno-Budowlany (znak Bud. 4)
 a) Referat Projektów Szkicowych (znak Bud. 4 a)
 b) Referat Projektów Podstawowych (znak Bud. 4/b)
 c) Referat Komisji Architektoniczno - Budowlanej (znak Bud. 4/c)
5) Oddział 5 Administracji Budowlanej (znak Bud. 5)
 a) Referat Nadzoru Policyjno-Budowlanego (znak Bud. 5/a)
 b) Referat Orzecznictwa Budowlanego (znak Bud. 5/b)
 c) Referat Uprawnień Zawodowych (znak Bud. 5/c)
 d) Referat Inwestycyjny (znak Bud. 5/d)
6) Oddział 6 Administracji Mierniczej (znak Bud.6)
 a) Referat Planowania i Sprawozdawczości (znak Bud. 6/a)
 b) Referat Nadzoru Administracyjnego (znak Bud. 6/b)
 c) Referat Zaopatrzenia Technicznego (znak Bud. 6/c)
7) Oddział 7 Nadzoru Robót Geodezyjnych (znak Bud. 7)
 a) Referat Nadzoru Technicznego (znak Bud. 7/a)
 b) Referat Zleceń Koordynacji (znak Bud. 7/b)
8) Oddział 8 Katastru i Map (znak Bud. 8)
 a) Referat Katastru (znak Bud. 8/a)
 b) Referat Sieci Geodezyjnej i Map (znak Bud. 8/b)
9) Oddział 9 Kadr i Szkolenia (znak Bud. 9)
 a) Referat Osobowy (znak Bud. 9/a)
 b) Referat Szkolenia (Znak Bud. 9/b).

II. Podział czynności.

§ 2 1) Oddział 1 Planowania Zabudowy Osiedli Miejskich obejmuje sprawy programów, instruowania organów prezydiów rad niższego stopnia, sporządzania projektów planów osiedli wg zleceń odgórnych, wytycznych do planów zabudowy, opiniowania projektów planów osiedli.

2) Referat Planowania Zabudowy załatwia sprawy:
 a) programowania, instruowania i nadzoru w zakresie prac planistycznych organów prezydiów rad niższego stopnia,
 b) wytycznych do miejscowych planów zabudowy miast,,
 c) opiniowania planów w toku uprawomocnienia oraz opiniowania zastrzeżeń i zarzutów przeciw nim,
 d) opracowywania projektów planów, których sporządzenie przekazane zostało prezydium wojewódzkiej rady narodowej,
 e) stawiania wniosków w sprawach zleceń.

3) Referat Lokalizacji Szczegółowej załatwia sprawy:
 a) opiniowania spraw z zakresu stosowania przepisów o planowej zabudowie,
 b) opiniowania zamierzeń władz i organów publicznych co do ich zgodności z zasadami (założeniami) planów,
 c) lokalizacji inwestycji objętych planami gospodarczymi.

§ 3 1) Oddział 2 Planowania Zabudowy Osiedli Wiejskich obejmuje sprawy: programów, instruowania organów prezydiów rad niższego stopnia, sporządzania projektów planów osiedli wg zleceń odgórnych, wytycznych do planów zabudowy, opiniowania projektów planów osiedli.

2) Referat Planowania Zabudowy załatwia sprawy:
 a) programowania, instruowania i nadzoru w zakresie prac planistycznych organów prezydiów powiatowych rad narodowych,
 b) wytycznych do terenowych i miejscowych planów zabudowy,
 c) opiniowania planów w toku uprawomocnienia oraz zgłoszonych przeciw nim zastrzeżeń i zarzutów,
 d) opracowywaniu projektów planów, których sporządzanie przekazane zostało prezydium wojew rady narodowej,
 e) stawiania wniosków w sprawach zleceń.

3) Referat Lokalizacji Szczegółowej załatwia sprawy:
 a) opiniowania spraw z zakresu stosowania przepisów o planowej zabudowie,
 b) opiniowania zamierzeń władz i organów publicznych co do zgodności ich z zasadami (założeniami) planów,
 c) lokalizacji inwestycji objętych planami gospodarczymi.

§ 4 1) Oddział 3 Orzecznictwa i Realizacji Planów Zabudowy obejmuje sprawy: postępowania prawnego, orzecznictwa, programu, instruktażu, nadzoru w zakresie dokumentacji, planów nabywania, przejęcia, przygotowania i uzbrojenia terenów, opiniowania planów zabudowy z punktu widzenia racjonalnej gospodarki terenami, ewidencji dokumentacji i planów

2) Referat Uprawomocnień Planów i Orzecznictwa załatwia sprawy:
 a) związane z zakresem postępowania przy sporządzaniu planów,
 b) orzecznictwa w sprawach wynikających ze stosowania przepisów o planowej zabudowie (plany miejscowe),
 c) oceny i opiniowania ze stanowiska prawnego spraw z zakresu planowania zabudowy,
 d) umowy o dzieło,
 e) inne sprawy o charakterze prawnym.

3) Referat Realizacji Planów Zabudowy załatwia sprawy:
 a) nadzoru urbanistycznego,
 b) podkładów do planów, sprawy nabycia, przejęcia, przygotowania i uzbrojenia terenów, związane z realizacją miejscowych planów zabudowy.
 c) programowania, instruowania i koordynacji w zakresie spraw przygotowania i uzbrojenia terenów,
 d) opiniowania planów ze stanowiska racjonalnej gospodarki terenowej,
 e) uzgadniania z władzami i organami publicznymi zamierzeń co do przeznaczenia terenów i lokalizacji inwestycji,
 f) współpracy z władzami i instytucjami w sprawach realizacji planowej zabudowy osiedli.

4) Referat Programowania Prac i Sprawozdawczości załatwia sprawy:
 a) kredytów w zakresie działania oddziałów planowania zabudowy,
 b) programowania prac i sprawozdawczości z działania oddziałów planowania zabudowy i organów powiatowych (miejskich),
 c) prowadzenia ewidencji i składnicy planów, map i dokumentów,
 d) prowadzenia biblioteki podręcznej oddziałów planowania zabudowy.

§ 5 1) Oddział 4 Architektoniczno - Budowlany obejmuje sprawy: akceptowania programów techniczno-budowlanych, zatwierdzania projektów architektoniczno-budowlanych, kontroli standartów budowlanych i oszczędnościowych.

2) Referat Projektów Szkicowych załatwia sprawy:
a) akceptacji programów techniczno-budowlanych i zatwierdzania szkicowych projektów architektoniczno-budowlanych oraz instalacyjno-budowlanych w granicach właściwości wojewódzkiej władzy budowlanej,
b) kontroli oszczędnościowej założeń konstrukcyjnych i materiałowych,
c) kontroli standartów budowlanych i wyposażeniowych.

3) Referat Projektów Podstawowych załatwia sprawy:
a) zatwierdzania podstawowych projektów architektoniczno-budowlanych w granicach właściwości wojewódzkiej władzy budowlanej z obliczeniami statycznymi oraz projektów instalacyjno-budowlanych w granicach właściwości wojewódzkiej władzy budowlanej wraz z kontrolą oszczędnościową rozwiązań konstrukcyjnych i materiałowych.

4) Referat Komisji Architektoniczno-budowlanej załatwia sprawy obsługi Wojewódzkiej Komisji Architektoniczno--Budowlanej przy współpracy Oddziałów 1, 2, 3 i 5-go.

§ 6 1) Oddział 5 — Administracji Budowlanej obejmuje sprawy nadzoru policyjno-budowlanego, orzecznictwa prawa budowlanego, uprawnień budowlanych, nadzoru nad wykonaniem zawodu w zakresie projektowania i kierowania robotami, sprawy inwestycji resortu budownictwa na obszarze wojewódzkim.

2) Referat Nadzoru Policyjno-Budowlanego załatwia sprawy:
a) nadzoru policyjno-budowlanego nad budynkami i nad budownictwem państwowym w granicach właściwości wojewódzkiej władzy budowlanej,
b) kontroli technicznej nad działalnością organów prezydiów rad niższego stopnia, w szczególności w zakresie czuwania nad legalnością i bezpieczeństwem budowy oraz stanem utrzymania budynków istniejących.

3) Referat Orzecznictwa Budowlanego załatwia sprawy:
a) skarg i odwołań od decyzji organu prezydiów rad niższego stopnia w sprawach budowlanych,
b) sprawy związane z przekazaniem budynków do zastępczej naprawy.

4) Referat Uprawnień załatwia sprawy:
a) ewidencji osób uprawnionych,
b) wniosków do Ministerstwa Budownictwa w sprawie udzielania uprawnień,
c) wniosków do Ministerstwa Budownictwa w sprawach nakładania kar dyscyplinarnych,
d) nadzoru nad wykonywaniem zawodu w zakresie projektowania i kierowania robotami budowlanymi,
e) w wojew. katowickim, poznańskim, wrocławskim i szczecińskim — obsługa lokalnych Komisji Egzaminacyjnych na uprawnienia budowlane.

5) Referat Inwestycyjny załatwia sprawy:
a) planowania, obsługi finansowo-gospodarczej i nadzoru nad inwestycjami własnymi resortu Ministerstwa Budownictwa na obszarze województwa.

§ 7 1) Oddział 6 — Administracji Mierniczej obejmuje sprawy: planowania prac geodezyjnych wydziału i ich koordynacji z pracami innymi wydziałów i instytucji niezespolonych, nadzoru nad zawodem mierniczym, uprawnień zawodowych, sprawozdawczości i miernictwa i administracji miernictwa.

2) Referat Planowania i Sprawozdawczości załatwia sprawy:
a) planowania prac terenowych służby geodezyjnej oraz koordynacji w tym zakresie,
b) współdziałania terenowej służby geodezyjnej prezydiów rad narodowych z innymi służbami technicznymi,
c) sprawozdawczości i statystyki z dziedziny służby geodezyjnej.

3) Referat Nadzoru Administracyjnego załatwia sprawy:
a) opinii administracyjno-prawnych,
b) orzecznictwa w toku instancji,
c) współdziałania przy ustalaniu granic terytorialnych jednostek administracyjnych,
d) zawodu mierniczego i uprawnień zawodowych,
e) kredytów rzeczowych i inwestycyjnych na potrzeby miernicze i funduszu specjalnego na „pomiary kraju",
f) kontroli ksiąg zamówień,
g) sprawozdawczości finansowej,

4) Referat Zaopatrzenia Technicznego załatwia sprawy:
a) rachunkowości materiałowej,
b) sprzętu technicznego mierniczego, zaopatrzenia technicznego, napraw i składnicy sprzętu technicznego,
c) składnicy druków i wydawnictw.

§ 8 1) Oddział 7. — Nadzór Robót Geodezyjnych obejmuje sprawy: dokumentacji technicznej, zleceń planów robót, kosztorysów, kolaudacji, nadzoru technicznego i koordynacji robót geodezyjnych.

2) Referat Nadzoru Technicznego załatwia sprawy:
a) nadzoru technicznego robót geodezyjnych
b) nadzoru nad miarami (komparacjami przymiarów),
c) odbiór robót geodezyjnych.

3) Referat zleceń i koordynacji załatwia sprawy:
a) ewidencji robót, planów i koordynacji robót geodezyjnych,
b) sprawy wynikające ze stosowania instrukcji o pomiarach kraju,
c) sprawozdań technicznych, kosztorysowania i kalkulacji,
d) dokumentacji technicznej.

§ 9 1) Oddział 8 — Katastru i Map obejmuje sprawy: katastru grutowego i budynkowego, współudziału przy inwentaryzacji gruntów, sprawy znaków granicznych, ewidencji punktów pomiarowych, przechowywania dokumentacji.

2) Referat Katastru załatwia sprawy:
a) zakładania, prowadzenia i utrzymania katastru gruntowego i bu dynkowego,
b) inwentaryzacji gruntów państwowych,
c) nadzoru nad organami I instancji w zakresie katastru.

3) Referat sieci geodezyjnej i map załatwia sprawy:
a) reprodukcji map i planów, opracowania pierworysów,
b) prowadzenia książki zamówień, wydawania kopii z dokumentów,
c) aktualizacji i ewidencji dokumentów,
d) ewidencji i ochrony znaków pomiarowych i znaków granicy Państwa,
e) prowadzi Wojewódzkie Archiwum Miernicze, które przechowuje:
1. kopie mapy gospodarczej
2. mapy i operaty pomiarowe
3. operaty i dokumenty pomiarów granic Państwa
4. akta techniczne miernicze wydziału.

§ 10 1) Oddział 9 — Kadr i Szkolenia obejmuje sprawy osobowe pracowników podległych komórek organizacyjnych oraz sprawy szkolenia w zakresie działalności wydziału.

2) Referat Osobowy załatwia sprawy:
a) wnioskowania w sprawach przyjmowania, mianowania, zwalniania i awansowania pracowników, jak również obsadzania stanowisk kierowniczych oraz przenoszenia pracowników,
b) kwalifikacji,
c) podróży służbowych i delegacji,
d) wynikające z przepisów o dyscyplinie pracy,
e) wstępnych dochodzeń w sprawach o naruszenie obowiązków służbowych,
f) akcji socjalnej,
g) prowadzenia ewidencji i statystyki osobowej.

3) Referat Szkolenia załatwia sprawy:
a) ustalania programów szkolenia zawodowego administracyjnego pracowników Wydziału Budownictwa oraz współdziałania przy ustalaniu w części tematyki Wydziału Budownictwa programów szkolenia pracowników innych wydziałów prezydium,
b) zatwierdzania programów i nadzorowania kursów szkoleniowych, organizowanych przez wydziały budownictwa prezydiów rad narodowych powiatowych i miast stanowiących powiaty miejskie oraz zaopatrywanie ich w niezbędne podręczniki, skrypty i pomoce,

c) prowądzenia ewidencji kursów i wykładowców,
d) prowadzenia ewidencji i statystyki pracowników posiadających wykształcenie zawodowe i specjalne oraz przeszkolonych na kursach pracowników Wydziałów Budownictwa.

III. Postanowienia Ogólne i Specjalne.

§ 11 Postanowienia zawarte w § 1 pkt. 2 i § 3 niniejszej Instrukcji w przedmiocie tworzenia Oddziału 2 Planowania Zabudowy Osiedli Wiejskich, dotyczą tylko prezydiów wojewódzkich rad narodowych, nie dotyczą natomiast prezydiów rad narodowych miast ponad 100.000 mieszkańców. W tym przypadku czynności oddziału, wym. w § 2 obejmą odpowiednio zakres z § 13 (I instancja).

B. W prezydiach powiatowych i miejskich (miast stanowiących powiaty, a liczących mniej niż 100.000 mieszkańców) rad narodowych.

I. Podział Organizacyjny.

§ 12 Wydział Budownictwa (Znak Bud.) dzieli się na referaty jak poniżej:
a) Referat Planowania Zabudowy (Znak Bud. 1)
b) Referat Budownictwa (Znak Bud. 2)
c) Referat Pomiarów (Znak Bud. 3)

II. Podział Czynności.

§ 13 Referat Planowania Zabudowy załatwia sprawy:
a) sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a w szczególności:
1. zbieranie i przechowywanie wstępnej dokumentacji urbanistycznej — podkładów pomiarowych, danych inwentaryzacyjnych, odnoszących się do przeszłego i obecnego stanu osiedli, monografii itp. oraz prowadzenie kartoteki danych statycznych,
2. zlecanie opracowań technicznych i nadzór nad wykonaniem zleceń,
3. przeprowadzanie postępowania przy uprawomacnianiu planów,
4. ewidencja i przechowywanie planów prawomocnych.
b) uzgadnianie zamierzeń władz i organów publicznych wchodzących w zakres planów miejscowych (art. 45 dekretu z dnia 2.IV. 1946 r. o planowym zagospodarowaniu przestrzennym kraju — Dz. U. R. P. Nr 16, poz. 109 i § 4 Rozp. Rady Min. z dnia 20.III. 1947 r. — Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 152),
c) współdziałanie przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania terenowego obszarów, objętych przebudową ustroju rolnego,
d) sprawowanie nadzoru nad realizacją planów zagospodarowania przestrzennego, w szczególności:
1. przeprowadzanie kontroli inwestycyj co do ich zgodności z planem miejscowym,
2. zawieszanie wszelkich robót prowadzonych niezgodnie z planem miejscowym,
3. zawieszanie rozpatrzenia wniosków o pozwolenia na zamianę przeznaczenia terenu, wzgl. na inwestycje w terenie (budowa, odbudowa, przebudowa, powiększanie lub zmiana przeznaczenia budynku), o ile zmiany te są sprzeczne z projektowanymi zasadami planu (art. 34 dekretu z dnia 2.IV. 1946 r. — Dz. U. R. P. Nr 16, poz. 109),
4. współdziałanie z właściwymi organami państwowymi przy opracowywaniu planów inwestycyjnych i szczegółowej lokalizacji inwestycyj.
e) udzielanie informacyj zainteresowanym z zakresu planów miejscowych,
f) sprawy wyboru i przeznaczenia terenów w zakresie przewidzianym przepisami specjalnymi.

§ 14 Referat Budownictwa załatwia sprawy:
a) z zakresu prawa budowlanego, należące do b. władzy administracji ogólnej I instancji oraz wszelkie sprawy z zakresu prawa budowlanego, należące poprzednio w pierwszej instancji do właściwości różnych innych organów władzy, jak: wydziałów powiatowych, zarządów miast niewydzielonych, zarządów gmin, komisji uzdrowiskowych, z wyjątkiem spraw, których załatwianie w myśl obowiązujących przepisów należy w pierwszej instancji do władzy na szczeblu wojewódzkim,
b) kontroli standartów budowlanych i oszczędnościowych,
c) prowadzenie statystyki budowlanej w granicach sprawowanego nadzoru budowlanego,
d) związane z wykonaniem dekretu z 1947 r. o rozbiórce i naprawie budynków zniszczonych lub uszkodzonych wskutek działań wojennych i ustawy z 1947 r. o popieraniu budownictwa w zakresie przekazanym I instancji władz budowlanych,
e) inwestycji resortu budownictwa na obszarze powiatu,
f) ewidencji uprawnień budowlanych i nadzoru nad projektami i kierownikami robót budowl. na terenie powiatu.

§ 15 Referat pomiarów załatwia sprawy:
a) prowadzenia stałej aktualizacji pomiarów szczegółowych,
b) administracyjno-prawne w I instancji, związane z katastrem i pomiarami stosowanymi,
c) wykonywuje czynności techniczne związane z planowaniem zabudowy, budownictwem naziemnym i podziemnym, inwestycjami miejskimi i gospodarką terenami w granicach osiedli,
d) prowadzi ewidencję pomiarów stosowanych, kataster gruntowy i powiatowe archiwum miernicze.

III. Postanowienia przejściowe.

§ 16 Do czasu szczegółowego uregulowania zakresu kompetencji, prezydiia powiatowych (miejskich) rad narodowych — wydziały budownictwa — przejmują wszelkie sprawy z zakresu prawa budowlanego, należące poprzednio w pierwszej instancji do właściwości władz samorządowych i in. (art. art. 385, 386, 388, 389, 390, 391 i 395 prawa budowlanego) oraz sprawy Miejscowych Urzędów Planowania Przestrzennego (Dekret z dn. 2.IV. 1946 r. — Dz. U. R. P. Nr 16, poz. 109 i rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 20. III. 1947 r. — Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 152) łącznie z dotychczasowymi sprawami, należącymi do kompetencji władz administracji ogólnej I instancji w zakresie budownictwa i pomiarów kraju.

131.

PISMO OKÓLNE

z dn. 31.VII. 50 r.

w sprawie oszczędnej gospodarki drewnem na placu budowy.

Do czasu wyjścia z druku szczegółowej instrukcji o gospodarce drewnem na placu budowy Ministerstwo Budownictwa przesyła w załączeniu do stosowania „Wytyczne oszczędnej gospodarki drewnem na placu budowy".

Szczegółowa instrukcja w tej sprawie jest w druku.

Dyrektor Departamentu W. Karnas

Załacznik do pisma L. dz. D/IV/1/4445/50 z dn. 31 lipca 1950 r.

WYTYCZNE
OSZCZĘDNEJ GOSPODARKI DREWNEM NA PLACU BUDOWY

I. Uwagi ogólne.

1. Wobec braku drewna dla pokrycia zapotrzebowania budownictwa należy zwrócić szczególną uwagę na oszczędną gospodarkę i obrót tym materiałem, przy jaknajmniejszej ilości odpadów.
2. Wszelkie ustroje drewniane zarówno o charakterze stałym jak i usługowym w zasadzie winny być wykonywane wg. zatwierdzonej dokumentacji.
3. Części drewniane przeznaczone do długotrwałego użycia winny być zabezpieczone środkami grzybobójczymi (zwłaszcza elementy stykające się z murem lub gruntem).

II. Prowizoryczne budynki i urządzenia placu budowy.

1. Zasadniczą oszczędność drewna przy wkonywaniu budynków prowizorycznych uzyskuje się przez zastępowanie go innymi materiałami.

2. Wszelkie ściany, pokrycia dachowe i podłogi budynków nie powinny być wykonywane z elementów drewnianych z wyjątkiem wypadków podanych w pkt. 3 i 4.
3. Prowizoryczne budynki składane przystosowane do wielokrotnego wykorzystania mogą być częściowo lub całkowicie wykonywane z elementów drewnianych. Ściany powinny być obijane krociakami VI kl. lub okorkami.
4. Przy urządzeniu placu budowy drewno może być ponadto użyte:
   a) na kratowe więzary dachowe zbijane gwoździami,
   b) na podłogi z rusztów w magazynach materiałów wrażliwych na wilgoć (np. cement). Ruszty powyższe powinny być wykonane z desek na legarach.
   c) na podłogi z desek jednostronnie heblowanych w pomieszczeniach, przeznaczonych na pobyt ludzi, przy grubości desek najwyżej 32 mm.,
   d) na drzwi i okna najprostszego typu,
   e) na parkany z desek okorkowych, przybijanych do rygli z połowizn i okrągłych słupków,
   f) na ażurowe szalowanie dołów wapiennych w gruncie sypkim, z desek kl. VI.
5. Doły na wapno w gruntach spoistych należy wykonywać bez szalowania.

III. Deskowania i stemplowania.

1. Deskowania należy wykonywać z tarcicy obrzynanej kl. V stemple zaś z okrągłych kopalniaków lub wierzchołków dłużyc. Na deskowania może być używana VI kl. jakości z wyłączeniem desek o miękkim murszu zaznaczającym się na długości większej niż 1/3 deski.
2. Przygotowanie elementów deskowania i stemplowania winno być dokonane przy użyciu urządzeń mechanicznych do obróbki drewna, szablonów i stołów warsztatowych w celu najracjonalniejszego wykorzystania materiału, a zatem zmniejszenia ilości odpadków.
3. Elementy powinny być wykonane bardzo dokładnie i poznaczone dla ułatwienia montażu odeskowania. Pasowanie poszczególnych części na miejscu powinno się odbywać przy minimalnym użyciu siekiery (do ścinania jedynie drobnych wiórów).
4. Przy transporcie na miejsce montażu należy starannie unikać uszkodzeń elementów i materiału.
   Zrzucanie tarcz i desek nawet z małej wysokości jest niedopuszczalne.
5. Niedopuszczalne jest przetrzymywanie ponad potrzebę betonów w deskowaniu, gdyż to hamuje obrót drewnem, przez co zwiększa się jego zużycie.
6. Ze względu na poważne straty przy nieumiejętnym rozszalowywaniu, należy zwrócić uwagę, żeby rozdeskowania dokonywali cieśle i to możliwie ci sami, którzy z tego materiału będą wykonywali dalsze deskowania.
7. Uzyskane z rozbiórki deski, blaty i stemple muszą być oczyszczone z resztek zaprawy i zbędnych gwoździ oraz posegregowane i ułożone, o ile nie zachodzi potrzeba przeniesienia ich na nowe miejsce montażu.

IV. Normy zużycia drewna na deskowanie.

1. **W obiektach zawierających powtarzalne elementy konstrukcyjne**, które dają możność kilkakrotnego użycia drewna, niezbędna ilość drewna do wykonania obiektu, przy należytej organizacji robót i racjonalnym wykorzystaniu materiału nie powinna przekraczać 0,30 do 0,36 A, gdzie „A" jest kubaturą drewna potrzebną do jednorazowego deskowania dla całego obiektu.
2. Przy obiektach, o których wyżej mowa, odzysk materiałów powinien wynosić 30 do 35% ilości desek oraz 60 do 65% ilości stempli użytych do wykonania całego obiektu.
3. Ilość drewna na jednorazowe deskowanie danej budowy może być w przybliżeniu określona na podstawie poniższej tabeli:

L.p.	Elementy konstrukcji	Jedn. miary	Użycie drewna tartego przy 1 obrocie w m3
1.	Fundamenty i bloki	100 m² deskowania	4,2
2.	Słupy	„ „	6,6
3.	Belki	„ „	4,7
4.	Ściany i przegrody	„ „	6,4
5.	Płyty lekkie i łuki	„ „	4,1
6.	Stropy żebrowe	100 m² powierzchni rzutu stropu	7,3

V. Odbiór i składowanie drewna na budowie.

1. Protokólarny odbiór drewna konstrukcyjnego winien odbywać się ściśle wg. szczegółowego wykazu, dołączonego do rysunków konstrukcyjnych lub w braku dokumentacji, wg. zapotrzebowania.
2. Każdy asortyment drewna danej klasy lub grupy klas jakości i danego zasadniczego wymiaru winien być oznaczony liczbą bieżącą i pod tą liczbą wpisany do księgi materiałowej budowy (patrz zarządzenie Ministra Budownictwa z dn. 11.V.50 r. L. dz. D.V/1/5803/50 w sprawie gospodarki materiałowej w magazynach i na placach budów.
3. Cenniejsze gatunki materiału i wyrobów drewna np. wyroby stolarskie, deszczółki posadzkowe, materiał stolarski it.p. powinny być złożone w pomieszczeniach zabezpieczonych od wilgoci.
4. Skład dla pozostałego materiału (najlepiej w kształcie prostokąta) powinien być usytuowany od strony nawietrznej dla umożliwienia przesychania drewna i powinien być podzielony na szereg placów jednostkowych, na których układa się sortymenty o jednakowych długościach i grubościach wg. klas jakości.
5. Na poszczególnych placach deski lub kantówki, powinny spoczywać na legarkach ułożonych na specjalnych podkładach.
6. Deski tej samej klasy jakości i o jednakowych wymiarach układa się na przekładkach z odpadów, umieszczonych w pionie jedna nad drugą.
7. Okrąglaki układa się w sterty bez przekładek.
8. Ułożone stosy winny być przykryte z wierzchu opołami w kształcie daszku w celu ochrony materiału od deszczu i słońca.
9. Każdy stos i sterta winny posiadać tabliczkę z numerem stosu, określaniem gatunku drewna, wymiaru i klasy jakości.

VI. Gospodarka odpadami.

1. O zakwalifikowaniu wielokrotnie użytego drewna usługowego (jako odpadów) nienadającego się do dalszego użycia decyduje Komisja.
   W skład komisji wchodzi: kierownik robót, podmistrz ciesielski i przedstawiciel Rady Zakładowej.
2. Protokół Komisji winien być wklejony do księgi ewidencji sprzętu, a kopię przechowuje Kierownik Budowy.
3. Wymienione wyżej odpady oraz odpady wynikające z różnicy między długościami konstrukcyjnymi i handlowymi, podmistrz ciesielski obowiązany jest zwrócić do magazynu za pokwitowaniem przez magazyniera w księdze materiałowej. Magazynier winien zaprzychodować przyjęte odpady wg. ewidencji prowadzonej w księdze materiałowej.
4. Szczegółowe przepisy dotyczące postępowania z odpadami zawiera pismo okólne Ministerstwa Budownictwa z dnia 25.V.50 r. L. dz. V/5/6425/50 (Dz. Urz. Min. Bud. Nr 8, poz. 90) oraz pismo okólne z dn. 10.VII.50 L. dz. D.V/7/9369/50.

132.

PISMO OKÓLNE

z dnia 10 lipca 1950 r.

w sprawie postępowania z odpadami drewna w zakładach

(L. dz. D. V/7/9369/50).

Do czasu wydania przepisów, regulujących ostatecznie sprawę postępowania z odpadami drewna, powstającymi w zakładach przemysłowych, wyodrębnionych i pomocniczych (tartakach, stolarniach, deszczułkarniach i in.), podległych przedsiębiorstwom resortu Min. Bud. — Ministerstwo ustala — zgodnie z pismem P.K.P.G. z dnia 4.VII. 1950 r. znak BI9-2811-B. 502-405-50.

I. Odpady drewna iglastego i liściastego winny być przed magazynowaniem sortowane na:
1. odpady użytkowe (nadające się do dalszego przerobu lub użytku):
   a) iglaste zdrowe i czyste,
   b) liściaste zdrowe i czyste,
2. odpady opałowe (nienadające się do dalszego przerobu lub użytku),
3. trociny:
   a) iglaste,
   b) liściaste.

a) iglaste,
b) liściaste,
5. Kora:
a) garbarska,
b) inna.

II. Odbioru posortowanych odpadów należy dokonywać komisyjnie, przy czym w skład komisji wchodzić będą:
a) kierownik zakładu lub jego zastępca,
b) majster,
c) magazynier, przyjmujący posortowane odpady,
d) przedstawiciel Rady Zakładowej.

III. Odpady użytkowe winny być zgłaszane przez kierownictwo zakładów do wydziałów zaopatrzenia swych przedsiębiorstw (z wyszczególnieniem ilości, rodzaju, przybliżonych wymiarów i ceny). Wydziały Zaopatrzenia przedsiębiorstw mają obowiązek, po pokryciu swych zapotrzebowań, zgłaszania odpadów użytkowych wg. ich przydatności użytkowej przedsiębiorstwom państwowym, spółdzielczym lub terenowej Spółdzielni Pracy, które winny odbierać odpady z placów przy zakładach nie później, niż w 14 dni od czasu zawarcia umów kupna.

Ceny 1 mp odpadków użytkowych loco plac przy zakładzie z załadowaniem na środek przewozowy ustala komisja, wymieniona w pkt. II, przy współudziale przedstawiciela najbliższej placówki terenowej „Paged'u".

IV. Odpady, nienadające się do dalszego przerobu lub użytku, winny być zakwalifikowane jako drewno opałowe oraz zgłaszane przez kierownictwo zakładów:
1. terenowym Spółdzielniom Spożywców lub
2. terenowym Spółdzielniom „Samopomoc Chłopska"

po uzasadnionej cenie wyjściowej 2 zł. za 1 kg. (jeden) loco plac przy zakładzie z załadowaniem na środek przewozowy. Ważenie odbywać się może na składach terenowych Spółdzielni Spożywców lub „Samopomocy Chłopskiej".

Terenowe Spółdzielnie Spożywców lub „Samopomocy Chłopskiej" obowiązane są odbierać odpady nie później niż 14 dni od czasu zgłoszeń przez kierownictwa zakładów.

V. Trociny, wióry i kora winny być zgłaszane w myśl punktów III i IV.

O ile w/w odpady nie znajdują nabywców, wymienionych w pkt. III i IV, mogą być sprzedawane każdemu reflektantowi (bez ograniczeń) po cenie za 1 kg. (jeden) loco plac przy zakładzie z załadowaniem na środek przewozowy, ustalonej przez komisję, wymienioną w pkt. II.

W wypadku niemożności zbytu trocin, wiórów i kory mogą być one oddawane bezpłatnie Spółdzielniom Produkcyjnym, małorolnym, Światu pracy lub instytucjom charatatywnym.

VI. Ścisłe określenie odpadów, nadających się do dalszego przerobu lub użytku, ustalone zostanie w najbliższym czasie.

V-dyrektor Departamentu P. Sałapa

133

PISMO OKÓLNE

z dnia 29 lipca 1950 r.

w sprawie zakresu działania Delegatów Ministerstwa Budownictwa na obszarach nowoutworzonych województw.

(L. dz. VIII-119)

W związku ze zmianami w podziale administracyjnym Państwa (ustawa z dn. 28.VI.1950 r. Dz.U.R.P. Nr 28, poz. 255) Ministerstwo Budownictwa wyjaśnia, że ze względu na nie pokrywanie się działalności państwowych przedsiębiorstw budowlanych z obszarami województw i powiatów, nie przewiduje się powołania Delegatów Ministra Budownictwa oraz utworzenia Biur Delegatów w nowoutworzonych województwach:
koszalińskim, zielonogórskim i opolskim, wskutek czego terytorjalny zasięg działania dotychczasowych Delegatów ustala się jak następuje:
1. Delegat w Szczecinie działa na województwa szczecińskie i koszalińskie,
2. Delegat w Poznaniu działa na wojew. poznańskie i na te powiaty wojew. zielonogórskiego, które zostały włączone z obszaru dawnego województwa poznańskiego, z wyj. powiatów Żnin i Mogilno.
3. Delegat we Włocławiu działa na wojew. wrocławskie i na te powiaty wojew. zielonogórskiego, które zostały włączone z obszaru dawnego województwa wrocławskiego, ponadto na powiaty brzeski, namysłowski i m. Brzeg.
4. Delegat w Katowicach działa na wojew. katowickie i na te powiaty wojew, opolskiego, które zostały włączone z dawnego obszaru wojew. katowickiego, ponadto na powiat i miasto Częstochowę,
5. Delegat w Olsztynie działa na województwo olsztyńskie, w granicach ustalonych ustawą z dn. 28.VI.1950 r. Dz. U. R. P. Nr 28, poz. 255.
6. Delegat w Bydgoszczy działa na wojew. bydgoskie w granicach ustalonych ustawą o podziale administracyjnym kraju z dnia 28.VI.1950 r.

Terytorialny zasięg działania Delegatów w pozostałych województwach nie ulega zmianom.

Kierownik Ministerstwa Budownictwa R. Piotrowski

134

PISMO OKÓLNE

z dnia 15 sierpnia 1950 r.

w sprawie trybu zlecenia robót na r. 1951.

(L. dz. D.III/2/7681/50).

W uzupełnieniu dotychczasowych wyjaśnień w sprawie zlecania robót, Ministerstwo Budownictwa przypomina, że zgodnie z § 4 Rozdział I Instrukcji Nr 24, od roku 1951 obowiązuje zasada generalnego wykonawstwa, to znaczy:

Całość robót budowlano-montażowych zleca się jednemu przedsiębiorstwu, które z kolei powierza w charakterze subwykonawstwa innym przedsiębiorstwom te roboty, których specyfika nie leży w zakresie jego działalności.

Tam, gdzie występują roboty budowlane ogólne, w zasadzie generalnym wykonawcą będzie przedsiębiorstwo budownictwa ogólnego bez względu na procentowy udział robót specjalnych w całości robót.

Dotyczy to również robót przechodzących z roku 1950, na których pomimo odmiennego systemu wykonania w 1950 r. należy przejść w roku 1951 na system generalnego wykonawstwa.

Gen. wykonawcą należy wyznaczyć przeds. budowlane — o ile prowadzi nadal roboty na placu budowy.

W ten sposób każde przedsiębiorstwo może mieć w swoim portfelu zleceń zarówno roboty przyjęte w charakterze generalnego wykonawcy, jak i w charakterze subwykonawcy. Np. przedsiębiorstwo budownictwa ogólnego, nie mające specjalizowanych grup instalacyjnych będzie powoływało w charakterze subwykonawców specjalizowane przedsiębiorstwa instalacyjne i odwrotnie, ale tylko w wyjątkowych przypadkach, przedsiębiorstwo specjalizowane wykonujące roboty elektryfikacyjne powoła do wykonania robót budowlanych (budowa pomieszczeń dla transformatora) jako subwykonawce przedsiębiorstwo budowlane.

Dla robót wykonywanych w charakterze subwykonawcy materiały planuje subwykonawca (nie generalny wykonawca).

Przedsiębiorstwa mogą powoływać jako subwykonawców spółdzielnie budowlano-montażowe, rzemieślnicze lub samodzielnych rzemieślników tylko w wyjątkowych okolicznościach, gospodarczo uzasadnionych (drobne partie robót i brak na najbliższym terenie placówek przedsiębiorstw państwowych lub miejskich specjalizowanych w danym charakterze robót.

W tym przypadku materiały planuje przedsiębiorstwo zlecające (nie spółdzielnia).

Wyjątki od powyższych zasad stanowią następujące przypadki:
1) Tam, gdzie w ramach realizacji inwestycji różne roboty stanowią zamknięte w sobie partie, nie nakrywające się w czasie, winny one być zlecone bezpośrednio właściwym wykonawcom.
2) Tam, gdzie na robotach przechodzących zostały do ukończenia jedynie drobne partie robót należy roboty ukończyć na zasadach z roku 1950.
3) Tam, gdzie roboty wykonywane są w zasadzie systemem gospodarczym, a zleceniu podlegają jedynie drobne partie robót specjalnych, winny one być zlecone przedsiębiorstwom specjalizowanym w charakterze wykonawców bezpośrednich.

W przypadkach wyjątkowych, nasuwających wątpliwości, inwestorzy w porozumieniu z delegatami Min. Bud. ustalą rozdział robót w sposób gospodarczo najwłaściwszy z zacho-

waniem myśli przewodniej wynikającej z instrukcji i niniejszych wyjaśnień.

Delegaci dopilnują, aby we właściwym czasie generalni wykonawcy przekazali zlecenia subwykonawcom i w miarę potrzeby dopomogą przedsiębiorstwom w wyborze właściwego subwykonawcy.

Zarządzenie niniejsze dotyczy postępowania przy zlecaniu robót przedsiębiorstwom podległym Ministerstwu Budownictwa.

Dyrektor Departamentu K. Tyszka

135

TYMCZASOWA INSTRUKCJA

z dnia 15 sierpnia 1950 r.

w sprawie właściwości prezydiów powiatowych rad narodowych w zakresie spraw budowlanych i planowania przestrzennego.

(L. dz. D.VIII-111/7/3)

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 20 marca 1950 r. o terenowych organach jednolitej władzy państwowej oraz przepisów o organizacji prezydiów rad narodowych i ich organów następuje koncentracja w prezydiach powiatowych rad narodowych oraz w prezydiach rad narodowych miast stanowiących powiaty miejskie (w wydziałach budownictwa) wszystkich spraw z zakresu prawa budowlanego oraz planowania przestrzennego (planowania zabudowy), należących poprzednio w pierwszej instancji do właściwości różnych organów władzy (starostów, wydziałów powiatowych, zarządów miast, zarządów gmin, komisji uzdrowiskowych, miejscowych urzędów planowania przestrzennego) z wyjątkiem jedynie spraw, których załatwienie, w myśl obowiązujących przepisów, należy w pierwszej instancji do władzy na szczeblu wojewódzkim. Organem odwoławczym dla powyższych spraw stały się prezydia wojewódzkich rad narodowych (wydziały budownictwa).

W szczególności bezprzedmiotowy stał się podział funkcji władzy budowlanej określony w przepisach art. 385, 386, 388, 389, 390 i 391 prawa budowlanego. Dotyczy to całego obszaru Państwa, nie wyłączając terenów, na których dotychczas nie nastąpiło formalnie odjęcie funkcji władzy budowlanej gminom wiejskim i zarządom miast niewydzielonych w oparciu o przepisy art. 393a prawa budowlanego. Również w świetle udzielonych wyżej wyjaśnień okólnik Ministerstwa Budownictwa Nr 12 z dnia 18 marca 1950 r. „w sprawie zatwierdzenia rzeczoznawców budowlanych” (Dz.Urz.Min,Bud. Nr 4, poz. 39) stał się nieaktualnym.

W związku z powyższym oraz biorąc pod uwagę konieczność jak najszybszego przygotowania wydziałów budownictwa prezydiów powiatowych (wzgl. miejskich) rad narodowych do wypełnienia ciążących na nich obowiązków, których zakres zostaje znacznie rozszerzony w stosunku do zakresu obowiązków dotychczasowego architekta powiatowego należy bezzwłocznie:

1) zarządzić przejęcie przez wydziały budownictwa wszystkich spraw należących zgodnie z wyjaśnieniami niniejszego okólnika do właściwości prezydiów powiatowych (miejskich) rad narodowych,
2) przystąpić do skompletowania bądź uzupełnienia brakującej obsady technicznej wydziałów budownictwa prezydiów powiatowych rad narodowych, wykorzystując w pierwszym rzędzie siły fachowe pracujące dotychczas w nadzorze budowlanym i urzędach planowania przestrzennego zniesionego samorządu terytorialnego,
3) zorganizować bezpośrednią kontrolę i obsługę terenu przez właściwy podział pracy w wydziałach budownictwa i periodyczne wyjazdy w teren.

Przeprowadzając rozdział etatów dla poszczególnych wydziałów budownictwa prezydiów powiatowych rad narodowych w myśl § 7 instrukcji Nr 8 (Monitor Polski Nr A-70, poz. 814) koniecznym jest przewidzieć dla powiatów o dużym nasileniu prac budowlanych i planistycznych pełną obsadę (5 — 6 osób łącznie na referat planowania miast i osiedli oraz na referat budownictwa), zadawalając się natomiast narazie niedostateczną 2 — 3 osobową obsadą tych referatów w powiatach mało aktywnych, bądź co do których z góry można przewidzieć trudności w obsadzie.

Zakres działania powiatowych wydziałów budownictwa (referatów pomiarowych) w sprawach pomiarów kraju obejmuje dotychczasowy zakres działania powiatowych referatów pomiarów (mierniczych powiatowych). Jako wytyczne dla obsady personalnej dla tych referatów należy przyjąć 3 osoby w powiatach, na obszarze, których obowiązują przepisy o katastrze gruntowym i 2 osoby w pozostałych powiatach.

Proszę Ob. Ob. Przewodniczących Prezydiów Wojewódzkich Rad Narodowych o zawiadomienie mnie w terminie jednego miesiąca o wydanych zarządzeniach wraz z ew. spostrzeżeniami i wnioskami w sprawach organizacyjnych.

Kierownik Ministerstwa Budownictwa R. Piotrowski

KOMUNIKAT I

W Dzienniku Ustaw R. P. ogłoszono:

W Nr 36 z dn. 26.VIII.1950 r. poz. 329 ustawę z 18.VII.50 w sprawie rejestru inżynierów i techników.

pod poz. 330 ustawę z 18.VII.50 o zapewnieniu bezpieczeństwa i higieny pracy przy budowie i obsłudze maszyn i urządzeń technicznych.

pod poz. 334 ustawę z 20.VII.50 o Zakładzie Lecznictwa Pracowniczego.

pod poz. 343 obwieszczenie Ministra Gospodarki Komunalnej z 16.VIII.50 w sprawie jednolitego tekstu dekretu z 21.XII. 1945 o publicznej gospodarce lokalami.

W Nr 37 z dn. 30.VIII.50 poz. 344 ustawę z 21.VII50 o 6-letnim planie rozwoju gospodarczego i budowy socjalizmu na lata 1950 — 55.

W Monitorze Polskim ogłoszono:

W r A-79 z 11.VII.50 poz. 925 zarządzenie Ministra Finansów w sprawie postępowania z depozytami rzeczowymi.

pod poz. 937 zarządzenie Ministra Budownictwa w sprawie ustanowienia przymusowego zarządu państwowego nad przedsiębiorstwem „Castor” sp. z. o. o. w Warszawie.

W Nr A-80 z dn. 15.VII.50 poz. 941 uchwałę Rady Ministrów o zmianie Instrukcji Nr 4 w sprawie uposażenia przewodniczących, zastępców przewodniczących i sekretarzy prezydiów rad narodowych.

pod poz. 943 zarządzenie Ministrów Budownictwa i Przemysłu Ciężkiego w sprawie zmiany zarządzenia Ministra Odbudowy z 13.VI.1947 r. o utworzeniu państw. przedsięb. budowlanego „Beton-Stal”.

W Nr A-81 z dn. 20.VII.50 poz. 949 uchwałę Rady Ministrów — Instrukcja Nr 10 w sprawie zaszeregowania kierowników wydziałów (oddziałów) w prezydiach rad narodowych.

pod poz. 960 zarządzenia Ministra Budownictwa w sprawie przekazania oddziału wrocławskiego Centr. Sprzętu Budownictwa — Centralnemu Zarządowi Budownictwa Przemysłowego.

pod poz. 961 zarządzenie Ministra Budownictwa w sprawie ustanowienia przymusowego zarządu państwowego nad przedsiębiorstwem „Poznańskie Zakłady Instalacyjne sp. z o. o.” w Poznaniu.

pod poz. 962 zarządzenie Ministrów żeglugi i Budownictwa w sprawie przekazania przedsiębiorstwa państwowego p.n. „Przeds. Robót Inżynieryjno-Morskich”, przedsiębiorstwu państwowemu p.n. „Państw. Przedsięb. Budowlane — Hydrotrest”.

W Nr A-82 z 21.VII.50 poz. 969 uchwałę Prezydium Rządu w sprawie przesuwania inżynierów i techników do produkcji.

W Nr A-83 z 25.VII.50 poz. 988 uchwałę Prezydium Rządu w sprawie zniesienia 2% Funduszu Nagród i Prac Zleconych w przedsiębiorstwach.

W Nr A-84 z 27.VII.50 poz. 1011 zarządzenie Ministra Budownictwa w sprawie utworzenia przedsiębiorstw państwowych p.n. „Przedsięb. Budown. Przemysłowego Nr 23” „Przedsięb. Instalacji Sanitarnych Nr 4” „Przedsiębiorstwo Urządzeń Dźwigowych”.

W Nr A-85 z 29.VII.1950 poz. 1035 i poz. 1036 zarządzenie Ministra Budownictwa w sprawie zmiany zarządzenia Ministra Odbudowy o powołaniu Dyrekcji Osiedli Robotniczych w Warszawie i powołaniu Okręgowej Dyrekcji Osiedli Robotniczych w Warszawie.

pod poz. 1045 zarządzenie Ministra Budownictwa w sprawie przekazania przedsięb. pod firmą: „Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego sp. z o. o.” przedsiębiorstwu państwowemu wyodrębnionemu „Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego Nr 1”.

pod poz. 1046 zarządzenie Ministra Budownictwa w sprawie upoważnienia do zakupu żwiru.

W Nr A-86 z 3.VIII.50 poz. 1060 uchwałę Rady Ministrów o zmianie uchwały z 5.V.50 w przedmiocie określania przypadków usprawiedliwiających nieobecność w pracy oraz warunków i trybu usprawiedliwiania nieobecności.

pod poz. 1065 okólnik Nr 21 Prezesa Rady Ministrów w sprawie zasad żądania opróżnienia niektórych mieszkań służbowych lub mieszkań pracowniczych.

W Nr A-87 z 7.VIII.50 poz. 1087 pismo okólne Nr 3 Prezesa Rady Ministrów w sprawie wykonania postanowień ustawy o socjalistycznej dystyplinie pracy.

pod poz. 1090 zarządzenie Ministra Budownictwa w sprawie tymczasowego statutu organizacyjnego Głównego Urzędu Pomiarów Kraju.

W Nr A-89 z 16.VIII.50 poz. 1111 okólnik Nr 22 Prezesa Rady Ministrów o zmianie okólnika Nr 11 w sprawie nazw województw.

pod poz. 1123 zarządzenia Ministra Budownictwa i Handlu Wewnętrznego w sprawie przekazania przedsiębiorstwa p.f. „Centrala Materiałów Budowlanych sp. z o. o." w likwidacji — państwowemu przedsiębiorstwu wyodrębnionemu „Centrala Handlowa Materiałów Budowlanych".

pod poz. 1131 zarządzenie Ministra Budownictwa w sprawie trybu postępowania przy uznaniu projektów z zakresu architektury, urbanistyki i td. za posiadające wybitne wartości plastyczne.

W Nr A-91 z 21.VIII.50 poz. 1133 zarządzenie Przewodniczącego P.K.P.G. w sprawie ustalenia listy jednostek gospodarczych obowiązanych do zatwierdzania umów generalnych i bezpośrednich.

W Nr A-92 z 23.VIII.50 poz. 1137 uchwałę Rady Państwa w sprawie zatwierdzania instrukcji o sposobie wykonywania kontroli przez organy N.I.K.

pod poz. 1146 zarządzenie przewodniczącego P.K.P.G. w sprawie wzoru umów szczegółowych i bezpośrednich o dostawę towarów.

W Nr A-93 z 30.VIII.50 poz. 1161 uchwałę Rady Ministrów o zmianie Instrukcji Nr 3 w sprawie tworzenia wydziałów i referatów prezydiów rad narodowych.

W Biuletynie Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego ogłoszono:

W Nr 12 z 12.VI.50 poz. 145 uchwałę K.E.R.M. z 12.5. 1950 w sprawie struktury organizacyjnej uspołecznionych przedsiębiorstw przemysłu kluczowego centralnych zarządów przemysłu i zjednoczeń.

pod poz. 149 zarządzenia przewodniczącego P.K.P.G. z dn. 7.VI.1950 w sprawie terminów sporządzania planów zaopatrzenia przedsiębiorstw budowlano-montażowych w sprzęt budowlany na r. 1951.

W Nr 13 z 20.VI.50 poz. 156 zarządzenie przewodniczącego P.K.P.G z 6.VI.50 w sprawie robót budowlano-montażowych nie objętych katalogiem Norm i Cen Jednostkowych.

pod poz. 159 pismo okólne P.K.P.G. z dn. 10.VI.50 w sprawie przesyłania PKPG zbiorczych miesięcznych sprawozdań statystycznych z działalności przedsiębiorstw budowlano-montażowych, geodezyjnych i biur projektów.

W Nr 14 z dn. 5.VII.50 poz. 163 uchwałę Komitetu Postępu Technicznego — Komisji Komitetu Ekonom. Rady Ministrów z 20.5.1950 r. w sprawie organizowania komórek normalizacyjnych w resortach gospodarczych

KOMUNIKAT II

W związku z prowadzeniem w życie ustawy z 20.3.1950 r. o terenowych organach jednolitej władzy państwowej (Dz. U. R. P. Nr 14, poz. 129) organizacja i zakres działania Prezydiów Rad Narodowych ustalone zostały następującymi aktami prawnymi:

1. Instrukcjami (uchwały Rady Ministrów i Prezydium Rządu) od Nr 1 — Nr 10 ogłoszone w Monitorze Polskim (Nr Nr A-57, A-58, A-70, A-77, A-78, A-80, A-81, A-93). Patrz komunikaty w Dz. Urz. Min. Budown. Nr 8, 9, 10. W odniesieniu do resortu budownictwa wydano:
2. Okólnik Ministra Budownictwa Nr 40 z dn. 10.VIII.50 w sprawie obsady wydziałów budownictwa w Prezydiach Powiatowych Rad Narodowych (Dz. Urz. Min. Bud. Nr 11).
3. Okólnik Ministra Budownictwa Nr 42 z dn. 16.VIII.50 o stanowiskach kierowniczych w wydziale budownictwa Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej (Dz. Urz. Min. Bud. Nr 11).
4. Tymczasowa Instrukcja Ministra Budownictwa z dn. 15. VIII.50 r. w sprawie właściwości Prezydiów Powiatowych Rad Narodowych w zakresie spraw budowlanych i planowania przestrzennego (Dz. Urz. Min. Bud. Nr 11).
5. Tymczasowe wytyczne Ministerstwa Budownictwa z dn. 20.VIII.50 r. w sprawie organizacji i zakresu działania wydziałów budownictwa w prezydiach Rad Narodowych (Dz. Urz. Min. Bud. Nr 11).

   Akty prawne, dotyczące organizacji i zakresu działania Prezydiów Rad Narodowych, podawane będą w komunikatach w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Budownictwa.

Redakcja i Administracja: Ministerstwo Budownictwa. Warszawa, Al. Stalina 26.

Warunki prenumeraty Dz. Urz. Min. Bud.: prenumerata roczna — 600 zł. lub półroczna — 350 zł. Cena pojedyńczych egzemplarzy wskazana na każdym egemplarzu dziennika. Wszelkie należności za Dziennik Urzędowy należy wpłacać na konto czekowe P.K.O. w Warszawie Nr I — 1683 — „Ministerstwo Budownictwa — Wydawnictwa".

Cena 70 zł.

Druk PWZG, Warszawa, Tamka 3. 3.500
Zam. 3658. 7. IX — 22. IX. 50. B-118563.

ODBIORCA:

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.